45ste jaar. — Nr 75. Zaterdag 25 Juni 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 25 JUNI 1898.

Van alles wat.

In de maan Juli zal een belangrijk kongres vergaderen, geen theoretisch kongres van wetenschap of kunst, geen feestkongres, waarop e gastmalen met uitstapjes en vuurwerk âwisselen ; neen, een nationaal en praktisch kongres van de vereenigingen welke zich en doel stellen voor den werkman goedkoope woningen te bouwen. Onnoodig de we van 1889 op de arbeiderswoningen te prizen, daar zij door iedereen als ene der heelijkste vruchten van het ministerie teenaerd wordt beschouwd. Daarbij spreen te feiten luid genoeg ; België telt hedn 110 genootschappen welke den werkma in staat stellen met weinig kosten eigenar van eene geschikte woning te worden. Ize vereenigingen hebben 9000 huizen gebouwd en daartoe meer dan 15 millioen bij cSaatsspaarbank geleend.

Te Luik zamen het bouwen van de duizendste woni feestelijk vieren.

Hoewel dwet van 1889 zich door de werkregen uitmsten aanbeveelt, heeft de ondervinding enige onvolmaaktheden en ecmten aangtezen, die eene vergadering der vereenigien hoogst nuttig maken.

Wanneer m bedenkt dat een werkman, eigenaar van n huis, nooit socialist zal worden, maantegendeel het eigendomsrecht krachtig verdedigen, begrijpt men eenigzins, honuttig deze vereenigingen vooral in oazegen werken.

∴

De *Flandre lrale*, het blad der liberale associatie van t schrijft : « De liberale partij moet allendgenootschap verstooten met de socialisthe partij, die baat in het land zaait en oog tusschen de verschillige standen aanspreç, wier doel is alle de instellingen omve werpen die België groot en voorspoedig maakt hebben ; die partij, die tracht geheel maatschappelijk leven omver te werpen elijk het geboren is uit den lagen gauler gedachten en instellingen. »

Dat belet de lilen niet met die revolutionnairen meê loopen ; maar het is niet slecht eens herhalen wat zij zelve van hunne bondgoten denken.

∴

Men weet dat itlgië de vrouwen toegelaten zijn tot dezie der medecijnen en de examens van der.

Doch wat men tchien niet weet, is dat deze toelating dagtnt van 1886. In 1897 beliep het getal deouwen, ingeschreven op de rol der studn in de medecijnen, tot 4 voor Luik, 3 voont en 6 voor Brussel.

Gedurende hetze jaar, hebben vier vrouwen het wet: diploom bekomen van doktor in geneeel- en vroedkunde. Thans zijn er in Bel5 vrouwen die de geneeskunde uitoefe

∴

Velen, en ook wijsden, dat, ontbrande de oorlog tusschpanje en Amerika, er groot gevaar best voor het onstaan van een algemeenen og.

Europa, ja de gehwereld, verkeerde de laatste jaren om videnen in een critieken toestand. Zoobrandstof is opgehoopt, dat de mogenn met zorg elke kwestie, die tot een s leiden kan, door zachte en voorzichtige tregelen trachten op te lossen.

Volgens ST-PAUL 9E, eene amerikaansche gazet, zou etssisch diplomaat zich op zeer bezorgder over het behoud van den wereldvrede uitgelaten hebben.

Rusland en Engeland zijn beide tot een strijd gereed. Indien Frankrk, Oostenrijk en Italie, na een beslissend zeegevecht, tusschen beide willen treden, zou Engeland zich tegen elke meer krachtdadige tusschenkomst verzetten en Amerika hierop steunend zou aan een verloog geen verhoor schenken. Engelands partijtrekken voor Amerika zou Rusland dadelijk doen overgaan naar de zijde der mogenhedendie eene tus-chenkomst voorstaan..... en dan zou een strijd ontbranden die de gansche wereld in vuur en vlam zet.

Dit tafereel is wel wat donker gekleurd, doch ontegenzeggelijk is het gevaar zeer groot. En ontbrandt zulk een oorlog, dan zijn noch 't einde te voorzien, noch de honderdduizenden menschenlevens en de billioenen schats die de oorlog verslinden zou, te berekenen.

∴

Volgens eene verklaring door den minister Schollaert, onlangs in den Senaat gedaan, legt de jongelingsschap in België zich voornamelijk toe op de studie van het recht, de wijsbegeerte, de geneeskunde en het notariaat. In deze vakken heerscht een zorgwekkende overvloed, die ver boven de behoeften gaat. Het tegendeel heeft plaats in het vak der ingenieurs. Jaarlijks verleent de regeering eenige beurzen om den studenten toe te laten hunne studien in den vreemde te voltooien. Sedert jaren heeft zich schier geen enkel ingenieur voor deze beurzen aangemeld ; de reden ligt voor de hand : zoodra zij hunne studiën voltrokken hebben, vinden de ingenieurs eene wintsgevende betrekking in België of elders, terwijl de talrijke advokaten, geneeesheeren, candidaat-notarissen jarenlang en soms hun geheele leven moeten sukkelen om aan den kost te komen.

Deze verklaring bevestigde het woord van den heer Lammens : « Wij hebben te veel fabrieken van diploma's in ons land. » De twee vrije universiteiten te Leuven en te Brussel hebben het dubbel getal der studenten, welke in 1840 de vier hoogescholen bezochten. Van 1876 tot 1887, steeg het getal studenten van 2233 tot 4991 ; in 11 jaar verdubbelde het.

∴

In volle hoofstad van Engeland, heeft sedert drij eeuwen nu de eerste katholieke processie, waaraan honderde personen deel namen, ongestoord haren omweg mogen doen.

Standaards en wimpels openden den stoet. Daarna stapten de Derde-Ordelingen van St-Franciscus en de leden van het broederschap van het Allerheiligste Sacrament. Andere geloovigen droegen brandende lantaarnen, en te midden van den stoet werden in eene kostelijke relikwiekas de eerbiedwaardige overblijf-sls gedragen van de martelaars die in Engeland voor het Katholiek Geloof en den voorrang van den Paus van 1535 tot 1681 gestorven zijn. Deze glorierijke martelaars zijn zalig verklaard door Z. H. Leo XIII. Wat verder werden de relikwieën gedragen van den gelukzaligen Thomas Morus, die onder Hendrik VIII de marteldood stierf. 't Is de eerste maal dat al deze relikwieën in plechtigen stoet langs den openbaren weg gedragen werden. Langs den doortocht ontdekte iedereen zich het hoofd. 300 kinderen, in 't wit gekleed, zongen den « lofzang aan de engelsche martelaars. » Op het einde van den stoet droeg men het beeld van Onze-Lieve-Vrouw, omringd van bloemen en ruikers, waarna een groot getal priesters en kloosterlingen kwamen.

Hieruit blijkt nog eens hoe de godsdienstvrijheid meer en meer veld wint in Engeland en hoe het engelsche volk, over 50 tot 60 jaar nog zoo opgewonden tegen al wat Roomsch was, nu reeds voor het katholicism gunstig gestemd is. Moge God de oogen openen onzer verdwaalde broeders uit Engeland en dit machtige volk, sedert 3 eeuwen van de Kerk afgescheiden, tot één waren schaapstal, onder één Herder wederbrengen.

Opvoeding.

De mensch noemt zich de meester der schepping, daar hij, onder andere, heerschappij over vele dieren verkregen heeft, en deze tot zijn nut en vermaak laat dienen. Dit recht heeft hij, een recht, dat echter ook zijne grenzen heeft. Wie aanneemt, dat elke handeling tegenover het dier toegelaten is, komt er weldra ook toe de menschen met dezelfde maat te meten, voor zooveel hij de handen van 't gerecht kan ontgaan.

Het medelijden voor de dieren moet in het hart gelegd worden van den stond af dat het kind gedachten opdoet. Medelijden met menschen ligt veelal buiten het bereik van het teeder brein. Begin met het eerste, wilt gij het tweede bekomen.

Wie dit machtig hulpmiddel voor de opvoeding verwaarloost, heeft het recht niet over de ruw- en ongevoeligheid der jeugd te klagen.

En toch handelt men, in 't algemeen, of men alle teederheid in de jonge harten wilde dooden. Oog kan de kleine zijne schreden niet richten, of men schenkt hem het een of ander weerloos dier, dat weldra als tijdverdrijf op alle manieren gemarteld wordt. En hoe prettig vinden de huisgenooten het, als het dierlije bij ooren, poot of steert genomen wordt, ruw vastgegrepen, op den grond geslingerd, haar of pluimen uitgerukt.

Heeft het kind zich bezeerd, dan slaat en schupt men het zoogezegde voorwerp, en onder de oogen van den kleinen vilt men den levendigen paling, doodt men de duiven, enz..... Zoo print men in het jeugdige gemoed de gedachten, dat er onmetelijke afstand bestaat tusschen zijn lijden en dat van een dier ; later echter zal hij zijnen evenmensch nevens dit dier plaatsen.

De lieve moeder valt schier in onmacht als haar bengel uit den neus bloedt, doch ze schenkt hem den meikever, die wreed tot de dood gemarteld wordt ; ze laat haar kind de gevangen muis mishandelen of levend verbranden ; de jonge honden en katten gaan verdrinken, enz.., enz. Wat niet belet dat ze later uitroept :

« Ik weet niet waar hij zoo iets geleerd heeft ! »

Wil ge dat uw kind zacht en zoet zij ?

Dat zijne opvoeding dan steune op barmhartigheid en medelijden.

Keizer Wilhelm's kinderen.

Verleden week hebben de twee oudste zonen van het duitsche keizerpaar, kroonprins Wilhelm en prins Eitel Fritz, in de Friedenskirche te Potsdam hunne belijdenis afgelegd.

Te dier gelegenheid deelde het *Algem. Handelsblad*, beneven eene beschrijving van die plechtigheid, ook de volgende bijzonderheden mee over het huiselijk leven in de keizerlijke familie.

∴

Het is een lief groepke, als men ze zoo bij elkaar ziet, de prioszes en prinsesjes van Duitschland. En een lastig groepje, om mee huis te houden, is het ook. In de kinderkamer van het koninklijk slot te Berlijn is het gewoonlijk een leven als een oordeel, als alle jonge lieden er bijeen zijn ; vroolijk, druk en beweeglijk zijn zij, en niet steeds zijn het « brave kinderen. » Er moet ook nogal eens gestraft worden ; *Strafe muss sein*, zegt papa ; hij heeft een heel slap rietje, dat daarbij uitmuntende diensten bewijst.

De Keizer houdt heel veel van zijn jongens ; en hij brengt het woord der Schrift in praktijk, dat zegt : « Wie zijn zoon liefheeft, spaart de roede niet. »

Daardoor hebben de prinsjes voor hun papa dan ook een behoorlijke dosis respect. Dat bleek voor eenige jaren nog, op een 18e Januari, den feestdag van het herstel van het Duitsche Rijk. Gebeel Berlijn was rijk met vlaggen versierd, en ook de prinsjes hadden verlof gekregen om uit de ramen van hunne kamer vlaggen te hangen. Terwijl zij daarmee bezig waren, liet de Kroonprins, bij ongeluk of met opzet, een vlag naar beneden vallen, juist op het hoofd van den kamerdienaar zijns vaders. De bediende zag op, en riep schertsend : « Pas op, prins Wilhelm ; dat zal ik aan Papa vertellen ! »

De schrik voor het verhaal aan Papa sloeg het prinske om het hart. Snel haalde hij uit zijn speelgoed een schoon opgetuigde hoot en liep naar beneden, om dien aan den kamerdienaar te geven, voor zijn zoonlje, maar dan moest hij het niet aan papa vertellen.

∴

Want papa verstaat geen gekscheren op dat punt. Toen de kroonprins 10 jaar oud was en als luitenant bij de garde benoemd werd, kreeg hij zijn eerste uniform. Het prinske was daar oprecht blij mee.

Zijn jongere broer, de kleine Eitel Fritz, was er recht jaloersch over, dat zijn broer zoo een schoone uniform had gekregen, en hij niet. Onder het ontbijt begon hij telkens weer te vragen of hij ook een uniform kreeg. Eindelijk kwam het hooge woord er uit : « Ik *will* ook zoo'n uniform hebben. »

Een tweede rimpel wordt zichtbaar op 's keizers voorhoofd, als hij den kleinen guit van « willen » hoort spreken. En ik wil, dat gij is arrest gaat, klonk het scherpe bevel. Prins Eitel werd in arrest gestuurd onder de ontbijttafel ; daar moest hij stil zitten, tot dat het ontbijt afgeloopen was.

Tegen dat bevel bleip natuurlijk geen preutelen. Het arrest lokaal werd betrokken. Maar toen de straf om was en de kleine Eitel te voorschijn werd geroepen, had hij zich onder de tafel geheel uitgekleed ; bloes en broekske, schoenen, kousen, alles wat hij verder aan had. Naakt kwam het kleine rose lichaampje te voorschijn van onder het tafelkleed ; en met nog steeds dikke tranen in de groote blauwe oogen, die anders zoo vroolijk tusschen de blonde krullen konden doortzien. Op de verbaasde vraag, wat hij daar nu weer had uitgevoerd, antwoordde de schelm weenend :

« Als ik geen uniform krijg, wil ik ook geen andere kleeren meer dragen ! Ondanks de komische zijde van het geval, wist de keizer zijn ernst te bewaren. En de jonge Eitel Fritz kreeg nog eens een extra-leske over het « willen » bij kinderen.

∴

Daartegen staat de groote zorg, die zoowel de keizer als de keizerin voor de kinderen hebben, en die zij bij alle gelegenheden ongezocht toonen. De keizer laat nooit de gelegenheid voorbijgaan, om iets voor de « jongens » mee te brengen. Bij het officiersprijsschieten te Spandau had de keizer eens een thaler gewonnen. Heel vergenoegd stak hij dien in den zak en zegde : « Daar koop ik mijn jongens iets voor. Wat zullen zij daar blij mee zijn ! »

Wanneer hij aan een diner is, vergeet hij nooit het een of ander van het dessert mee te nemen : « Dat is voor de kleintjes thuis, zegt hij ; meegebracht is altijd lekkerder dan wat zij zelf hebben. Vooral de kleine Victoria, onze lieveling, is daar erg op verlekkerd. »

Beter dan lange beschrijvingen geeft het volgende vertraaltje een denkbeeld van den geest die in 's keizers huiselijk leven heerscht, van groote intimiteit, die aan dat leven weerde geeft.

Bij het bezoeken van eene nijverheidstentoonstelling, maakte iemand den keizer opmerkzaam op een prachtig, kostbaar toilet, met de woorden dat het juist iets voor de keizerin wezen zou.

— Dat kleed voor de keizerin ? zegde lachend de keizer. Nu, dan kent gij mijne jongens niet. Die zouden den schoonen sleep gauw klein gemaakt hebben, want er hangen er altoos drie of vier aan de rokken van mijne vrouw.

Zooals de keizer, is ook de keizerin. Streng, en toch geheel moeder. Geen avond gaat voorbij, of zij gaat de slaapkamers rond, om haar zevental een nachtkus te geven en ze eens warm in te stoppen. En de kinderen kennen geen grooter plezier dan met « mama » uit te gaan. Bij het laatste hofbal in het koninklijk slot mochten de beide oudsten, de kroonprins en prins Eitel Fritz, laat opblijven om mama « schoon » te zien. Toen hadden zij geen rust, voordat zij vergunning hadden, om in plaats der pages, den van goudborduursels schitterenden sleep van « mama's » balkleed door de voorzalen te mogen dragen.

∴

Van de innige vereering, die deze koningskinderen hunne moeder toedragen, is reeds herhaaldelijk menig treffend staaltje aangehaald. Maar van die alle is er geen zeker, dat treffender is, dan deze eenvoudige geschiedenis : De dominee gaf de prinsjes godsdienstonderwijs en sprak over den zondigen aard van het menschelijk geslacht en wees er op, dat wij menschen allen zondaren zijn. Toen zag prins Eitel Fritz hem een oogenblik nadenkend aan en riep op vasten toon, in volle overtuiging uit : Neen, neen, dat is niet waar, dat kan niet waar zijn, want onze mama is geene zondares.

Heerlijke, eenvoudige kindervertuiging, die zoo iets kan doen zeggen !

Eens hadden de drie oudste, toen mama met den keizer op reis zou gaan, dringend gevraagd of mama ze nog eens goeden dag zou komen zeggen voor het vertrek. De keizerin meende, dat zij dan wel slapen zouden ; het was in den winter en de tocht zou 's avonds heel laat ondernomen worden. Maar zij ging toch nog even op hun kamer, om eens te zien naar haar jongens.

Even voordat de rijtuigen voorkwamen om den keizer naar de statie te brengen, kwam de keizerin op de slaapkamer, om eens te zien, hoe het ging. Vroolijk lachend kwamen de guitige kopjes onder de dekens uitzien ; en zes armpjes strekten zich uit, haar te gemoet.

— Maar jongens, hoe hebt gij het aangelegd om nog wakker te zijn ? vroeg mama. En toen kreeg zij het grappige verhaal te hooren, dat de prinsjes, om wakker te blijven, eene koord aan elkaars voeten hadden gebonden, en als er een slaap kreeg, werd er door de anderen aan de koord getrokken, totdat hij weer heelemaal wakker was.

Klerikale onverdraagzaamheid.

Onder dezen holklinkenden titel, kraamt het tongersch geuzenbladje een allerhevigst artikel tegen de stadsregeering uit.

En de reden van al dat ijdel gekef ? Heel eenvoudig omdat de benoeming van M. den advokaat Beckers, als lid van het bestuur der burgerlijke godshuizen, in vervanging van wijlen M. Wynandts, niet in zijne goesting valt.

Het geuzenbladje betwist noch het talent, noch de zelfopoffering van het nieuw lid. Maar M. Beckers is katholiek en dat is voldoende om de woede van het journalleke te ontsteken. En dan durft het geuzenorgaanlje schrijven als volgt : « Men kon hopen dat de raad gehoor gegeven zou » hebben aan de rechtvaardige eischen onzer » politieke vrienden, die vragen vertegenwoordigd » te zijn in het midden der commissies van onze » verschcidene openbare gestichten waar zij » stelselmatig uitgesloten zija. »

Met wien drijft het geuzenbladje hier den zot ?

Alsof de liberalen niet in de commissie der burgerlijke godshuizen vertegenwoordigd waren ! Alsof zij er niet een lid in telden, wiens mandaat de katholieke meerderheid steeds hernieuwd heeft !

In deze zaken ook, hebben onze vrienden aan onze tegenstrevers voorbeelden van verdraagzaamheid gegeven, waarvan de liberalen goed zouden doen bij tijd en bij stond profijt uit te trekken.

Vergelijkt met de verdraagzame gedragslijn der katholieken, de hatelijke handelswijze der geuzen, toen zij de meerderheid op het stadhuis hadden.

Kwam het mandaat van eenen katholieken bestuurder, zoowel van het Bureel van Weldadigheid als van de Burgelijke Godshuizen, te eindigen, dan was het eerste werk der beerschende geuzerij den titularis aan de deur der commissies van de liefdadigheidsgestichten te zetten, om hem door de eene of de andere nulliteit te vervangen, wier eenig titel in zijn godsdienstbatend en twistzoekend liberalismus bestond.

Wij hebben in den tijd onze tongersche liberalen uit het midden der liefdadigheidsgestichten, voorbeeldige bestuurders zien verwijderen, wier talent en zelfopoffering door eeniedar hoog gewaardeerd werden, om ze te vervangen door mannen die niet het eerste woord aan het bestuur verstonden.

En het zijn de vrienden, de bewonderaars dezer godsdienstbatende geuzen, die onze vrienden van onverdraagzaamheid komen beschuldigen ! En die mannen schamen zich niet openbaarlijk te durven verklaren dat, in geval zij eens meester op het stadhuis worden, zij de katholieke bestuurders aan de deur onzer liefdadigheidsgestichten zullen zetten, om ze te vervangen door mannen die maar eenen titel zullen hebben, dit is hun vooruitstrevend en hevig liberalismus, hunne haat tegen de Kerk en de katholieke partij.

Maar het kiezerskorps, dat sedert zoo talrijke jaren regelmatig het mandaat der katholieke raadsheeren hernieuwd heeft, zal niet dulden dat zoo eene hatelijke politiek in praktijk gesteld worde. Aanstaande jaar zal het aan onze vrienden een nieuw blijk van vertrouwen en hoogachting geven, door aan de geuzerij eene van die nederlagen te doen ondergaan die eene politieke partij voor jaren en jaren machteloos maken.

Dit zal de welverdiende straf van het tongersch liberalismus zijn.

Bevolking.

De bevolking van België, volgens de officieele optelling, bedroeg op 31 December 1897, 6.586.593 inwoners.

Ziehier de cijfers voor de verschillige provincies.

Antwerpen 796.759. — Brabant 1.240.759. — West-Vlaanderen 792.297. — Oost-Vlaanderen 1.014.360. — Henegouwen 1.112.440. — Luik 826.762. — Limburg 238 310. — Luxemburg 218.062. — Namen 348.655.

Ziehier de bevolking van het arrondissement Tongeren :

Alken 3.478. — Bassheers 149. — Basseuge 990. — Berg 432 — Berlingen 246. — Beverst 926. — Bilsen 2.735. — Bommershoven 547. — Boorsheim 1.184. — Brouckom 221 — Canne 872. — Cortessem 1.238. — Cuttecoven 149. — Eben Emael 1.667. — Eygenbilsen 1.024. — Eysden 617. — Fall-Mheer 1.151. — Fologne 426. — Freeren 507. — Gellick 692. — Genoels-Elderen 342. — Gors-op-Leeuw 457. — Gossoncourt 292. — Gothem 203. — Grand-Looz 185. Grand-Spauwen 790. — Guygoven 421. — Heers 999. — Hees 519. — Hendrieken 121. — Henis 299. — Herderen 574. — Hern-Saint-Hubert 308. — Herstappe 132. — Herten 94. — Heurle-Tixhe 334. — Hex 481. — Hoelbeek 278. — Hoesselt 2.330. — Horpmael 754. — Houppertingen 1.215. — Jesseren 407. — Kerniel 585. — Koninxheim 545. — Lanaeken 2.993. — Lanaye 867. — Lanklaer 535. — Leuth 786. — Looz 2.383. — Lowaige 1.075. — Mall 405. — Marlinne 867. — Martenslinde 332. — Mechelen 1.639. — Meeswyck 531. — Membruggen 350. Mettecoven 189. — Millen 1.020. — Mopertingen 783. — Monsterbilsen 1.155. — Nederheim 506. — Neerbaren 482. — Neerrepen 204. — Opgrimby 622. — Opheers 343. — Orsinge 462. — Overrepen 465. — Petit-Jamine 275. — Petit-Spauwen 354. — Pirange 484. — Rockheim 1.618. — Riempst 357. — Rijkingen 441. — Rocloege-Looz 383. — Roclenge-sur-Geer 1.153. Romershoven 412. — Rosmeer 577. — Russon 1.074. — Ryckel 598. — Ryckhoven 665. — Schalkhoven 191. — 'S Heeren-Elderen 467. — Sichen-Sussen-Bolré 1.575. — Sluse 640. — Stockheim 1.787. — Tongres 9.265. — Ulbeek 650. — Uyckhoven 677. — Vechmael 709. — Veldweerelt 1.430. — Vliermael 1.214. — Vliermael-Roodt 658. — Vlytingen 1.221. — Voort 211. — Vroenhoven 851. — Vucht 302. — Waltwilder 698. — Wellen 2.411. — Werm 215. — Widoye 282. — Wintershoven 260. — Wonck 1.733.

Total 86.958.

Het onweder van woensdag.

(*Nadere bijzonderheden*).

Woensdag is over het Walenland een onweder gekomen dat Henegouw en vooral Luik geteisterd heeft.

Hier hebben wij er den weerbots van gevoeld, maar in het Zuid-Oostelijk gedeelte van België heeft men groote onheilen te betreuren.

DE IJT

VAN

ONKEITOM

28ste VERV

Maar zij gaan toch en heb alle gelegenheid ; maar, zooals ik reedy heb, zij zijn een vernederd geslacht en wat altijd zijn, en er is niets aan hen te doekunt niets van hen maken, al doet gij nouw best. Gij begrijpt wel, nicht Ophelia, het beproefd ec gij nog niet ; ik ben om geboren en opgegroeid en ik weet het wl

Ophelia meende genoeg ge hebben en zweeg dus. St-Clare floot een

— St-Clare, laat ik u mogeiken om niet te schuifelen, zegde Marie, da mijn hoofd veel erger.

— Dan zal ik het laten, ant St-Clare. Is er ook nog iets dat gij mwillen verzoeken om niet te doen ?

— Ik wenschte dat gij wel mededoogendheid had met hetgeen il ; gij hebt nooit gevoel voor mij.

— Dierbare, beschuldigen ! zegde St-Clare hierop.

— Als gij zoo tegen mij moet ik immers denken dat het is om mgen.

— Hoe wilt gij dan dat ik tegeken zal ? Ik wil spreken zooals gij het mogt, om u maar te voldoen.

Een vroolijk gelach klonk vanneenplein door de zijden gordijnen der St-Clare lichtte de gordijn op en begon ine lachen.

— Wat is het ? vroeg Ophelia, naar de deur komende.

Daar zat Tom op eene bank, met jasmijnen in al zijne knopsgaten gestoken, terwijl Eva, vroolijk lachende, hem nog eenen krans van rozen om den hals hing, en toen noch lachende op zijnen knie sprong.

— O Tom, nu ziet gij er zoo grappig uit.

Tom zag haar met een stillen, welwillenden glimlach aan, en scheen zich op zijne bedaarde manier evenzeer met de grap te vermaken als zijne kleine meesteres. Toen hij zijnen meester zag, sloeg hij smeekend de oogen naar hem op, alsof hij verschooning wilde vragen.

— Hoe kunt gij haar dat toelaten ? zegde Ophelia.

— Waarom niet ? vroeg St-Clare.

— Wel, ik weet het niet, maar het komt mij zoo akelig voor.

— Gij zoudt er geen kwaad in vinden als het kind een grooten hoed liefkoosde, al was hij zwart ; maar voor een schepsel dat kan denken, redeneeren en gevoelen, huivert gij : beken het maar, Nicht. Ik weet wel hoe dat bij u in het Noorden gesteld is. Niet dat het eene deugd is dat wij anders zijn ; maar de gewoonte neemt het gevoel van persoonlijk vooroordeel weg. Ik heb op mijne reizen in het Noorden opgemerkt hoeveel sterker dat gevoel bij u is dan bij ons. Gij zijt vies van den als van eene slang of padde, en toch verontwaardigd gij u over het onrecht dat zij lijden. Gij zoudt hen niet willen laten mishandelen, maar gij wilt toch zelven niets met hen te maken hebben. Gij zoudt hen naar Afrika willen zenden, buiten uw gezicht en uwen reuk, en hun dan een paar zendelingen willen sturen om al de zelfverloochening, die noodig is om hen te verbeteren, in eens af te doen. Is het dat niet ?

— Wel, Neef, antwoordde Ophelia nadenkend, dat kan wel eenigszins de waarheid zijn.

— Wat zouden de armen en geringen doen zonder kinderen ? hervatte St-Clare, terwijl hij Eva nazag, die met Tom aan de hand heenhuppelde. Een kind is de eenige echte democraat. Die Tom is een held voor Eva ; zijne vertellingen zijn wonderen voor haar ; zijne liedjes en methodistische gezangen zijn prezieriger dan eene opera ; de snuisterijen in zijnen zak zijn een as mijn van juweelen, en hij zelf is de verwonderlijkste Tom, die ooit eene zwarte huid had. Dit is eene der rozen van het Eden, welke de Heer opzettelijk voor de armen en geringen heeft gestrooid, die er weinig genoeg van andere soort krijgen.

— Het is vreemd, Neef, zeide Ophelia hierop. Als men u zoo hoort spreken, zou men haast denken dat gij een belijder waart.

— Een belijder ? herhaalde St-Clare.

— Ja, een belijder van den godsdienst.

— Lang niet. Ik ben geen belijder, zooals men dat bij u noemt ; en wat erger is : ik vrees dat ik ook geen beoef-naar ben.

— Hoe komt het dan dat gij zoo spreekt ?

— Niets is gemakkelijker dat het praten, antwoordde St-Clare. Het is Shakespeare, geloof ik, die iemand laat zeggen : ik zou u eerder twintig dingen kunnen toonen die goed waren om te doen, dan een van de twintig zijn om mijne eigene aanwijzing te volgen. Niets gaat boven verdeeling van arbeid. Mijn fort ligt in het praten, het uwe in het doen.

—o—

Tom had nu in zijne uitwendige omstandigheden, gelijk de wereld zegt, niets om over te klagen. De kinderlijke genegenheid die de kleine Eva voor hem had opgevat de instinctmatige dankbaarheid van een edel hart, had haar heur vader doen verzoeken om hem haar tot bijzonder geleider te geven, als op zij op hare wandelingen of rijtoertjes een bediende noodig had ; en Tom had een algemeenen last ontvangen om alle andere dingen te laten staan en Eva te vergezellen, wanneer zij hem daarom vroeg, een last die hem gelijk men wel denken kan, verre van onaangenaam was. Hij was altijd wel gekleed, want St-Clare was op dit punt zeer keurig. Zijn staldienst was eene sinecure, en bestond slechts in een dagelijksch toezicht of de mindere bedienden hun plicht deden ; want Marie St-Clare zegde dat hij geene paardenlucht moest medebrengen als hij bij haar kwam, en nooit iets doen moest dat hem voor haar onaangenaam kon maken, dewijl haar zenuwgestel zoo iets niet verdragen kon ; eene onaangename lucht zou, volgens haar zeggen, genoeg zijn om op eens een einde aan al hare aardsche onaangenaamheden te maken. Tom zag er dus met zijn welgeborsteld lakensch pak, zijnen glanzigen hoed, zijne blinkende laarzen, onberispelijk linnengoed en ernstig en goedhartig zwart gezicht, deftig uit.

Dan had hij ook eene heerlijke woonplaats, iets waarvoor zijn licht getroffen geslacht nooit onverschillig is, en hij verheugde zich met het stil genot in de vogelen, de bloemen, de fontein, het licht en al de andere schoonheden van het binneneplein, en de zijden behangsels, schilderijen, kroonkandelaars, het beeld- en verguldwerk, waardoor de vertrekken tot zalen van een tooverpaleis voor hem gemaakt werden.

Indien Afrika ooit de zetel wordt van een beschaafd menschengeslacht, en op een of anderen tijd moet het toch aan de beurt komen, om in het groote drama van den vooruitgang der menschheid zijne rol te spelen, dan zal het leven daar ontwaken met een glans en eene pracht, waarvan onze koude Westersche menschenstammen slechts een flauw begrip hebben. In dat afgelegen land van goud en juweelen, specerijen en wuivende palmboomen, wonderbare bloemen en even wonderbare vruchtbaarheid zullen nieuwe kunstvormen, nieuwe soorten van weelde ontwaken ; en het negergeslacht, niet langer veracht en vertreden, zal misschien eene der laatste en heerlijkste openbaringen van den menschelijken geest vertoonen. Zeker zullen de negers met huone zachtmoedigheid, met hunne nederigheid van hart, met hunne neiging om meer verheven geesten te vertrouwen en zich op hoogere macht te verlaten, met hunne kinderlijke eenvoudigheid, liefderijkheid en vergevensgezindheid, den hoogsten vorm van het eigenaardig Christelijk leven aanbieden, en misschien, daar God kastrijdt wien Hij lief heeft, heeft Hij het arme Afrika, thans zoo diep vernederd, uitverkoren om het te maken tot het hoogste en edelste in dat koninkrijk, dat opgericht zal worden wanneer alle andere koninkrijken zijn gewogen en te licht bevonden ; want de eersten zullen de laatste zijn en de laatsten de eersten.

Was het dit waaraan Marie St-Clare dacht, toen zij op eenen zondag morgend prachtig gekleed onder de galerij stond, en een juweelen armband om haren tengeren arm vastmaakte ? Waarschijnlijk wel. Of indien zij daaraan niet dacht, was het aan iets anders ; want Marie hield van het goede en glag nu in volle pracht, met diamanten, zijde, kanten en alles, naar eene fashionable kerk, om eens zeer godsdienstig te zijn. Marie maakte er een regel van om zich op zondag vroom te toonen. Daar stond zij dus, zoo tenger, zoo elegant, zoo sierlijk in al hare bewegingen, met de kanten voile, die haar als een nevel omhulde.

Zij zag er bekoorlijk uit en voelde dat zij zeer goed was, en zeer elegant. Miss Ophelia stond naast haar als haar volmaakt contrast. Zij had, wel is waar, een even fraai zijden kleed en een even fijnen zakdoek, doch zekere onbeschrijfelijke, maar duidelijke stijfheid en houterigheid lagen evenzeer over geheel haar voorkomen verspreid, als zekere gratie over dat harer elegante nicht.

— Waar is Eva ? zegde Marie.

— Het kind was op den trap blijven staan om iets tegen Mammy te zeggen.

En wat zegde Eva tegen Mammy op den trap ? Luister, lezer ! en gij zult het hooren, ofschoon Marie het niet hoort.

— Lieve Mammy, ik zie wel dat gij schrikkelijke hoofdpijn hebt.

— God zegene u, Miss Eva, ik heb tegenwoordig altijd hoofdpijn. Gij behoeft u daarover niet te kwellen.

— Nu, ik ben blij dat gij nu ook uitgaat ; en hier, Mammy, en daarmede sloeg het meisje hare armen om haar heen, gij moet mijn flacon ook meenemen.

— Wat ? Dat mooie gouden ding van u, met diamanten ? Wel, jonge juffrouw, dat zou niet staan.

— Waarom niet ? Gij hebt het noodig en ik niet. Mama gebruikt het altijd tegen hoofdpijn, en dan zult gij ook beter worden. Kom nu, neem maar aan, om mij plezier te doen.

— Hoor dat lieve kind eens ! zegde Mammy bij zich zelve, toen Eva den flacon in hare borst stopte, haar eenen kus gaf en vervolgens den trap af hare moeder nuliep.

— Waarom hebt gij u opgehouden ?

— Ik hield mij maar even op, Mama, om Mammy mijn flacon te geven, om mede naar de kerk te nemen.

— Uw gouden flacon aan Mammy ! zegde Marie, ongeduldig met hareu voet stampende. Wanneer zult gij toch eens manieren leeren, kind ? Ga dien terstond terugvragen.

Eva keek bedroefd voor zich en keerde zich langzaam om.

— Och, Marie, laat het kind maar doen ; zij mag doen wat zij verkiest, zegde St-Clare.

— Maar, St-Clare, hoe zal zij ooit door de wereld komen ? zegde Marie.

— Dat weet de Heer, antwoordde St-Clare ; maar zij zal beter naar den hemel komen dan gij of ik.

— O, Papa, spreek zoo niet, zegde Eva, hem zacht aan den arm stootende, dat maakt moeder verdrietig.

— Papa, ik wilde wel naar de kerk gaan.

Nicht heeft mij gezegd dat God dit van ons hebben wil ; en Hij geeft ons alles, weet ge ; en het is niet veel om dat te doen, als Hij het hebben wil. Het is toch zoo vervelend niet.

— Gij zijt een lief, gewillig kind, zegde St-Clare, en kuste haar. Ga maar als een goed meisje en bid voor mij.

— Zeker, dat doe ik altijd, antwoordde Eva, en zij sprong hare moeder na in de koets.

St-Clare bleef op de stoep staan en wierp haar eenen handkus na toen de koets wegreed. Er waren groote tranen in zijne oogen.

— O Evangeline ! Wel moogt gij uwen naam dragen, zegde hij. Heeft God u niet tot een evangelie voor mij gemaakt ?

Zoo dacht en voelde hij voor een oogenblik ; toen ging hij eene sigaar rooken en een boek lezen ?

— Gij begrijpt wel, Evangeline, zegde hare moeder, het is wel behoorlijk de bedienden altijd goed te behandelen, maar het is niet voegraam hen eveneens te behandelen als wij onze bloedverwanten of menschen van onze eigene klasse zouden doen. Als Mammy nu eens ziek was, zoudt gij haar dan in uw eigen bed willen leggen ?

— Dat zou ik wel gaarne, mama, antwoordde Eva, omdat het dan veel gemakkelijker zou zijn haar op te passen, en ook omdat mija bed beter is dan het hare.

Marie werd wanhopig over het gebrek aan zedelijk begrip, dat dit antwoord aanduidde.

— Wat kan ik aanwenden om mij door dit kind te doen verstaan ? zegde zij.

— Niets, antwoordde Ophelia met nadruk.

Eva keek voor een oogenblik droevig en verslagen ; maar bij kinderen blijft een indruk gelukkig niet lang bestaan, en weldra lachte zij weder vroolijk over allerhande dingen, die zij in het voorbijrijden zag.

(Wordt voortgezet.)